

2. Болдинова Т.Н. Динамика развития рефлексии студентов-психологов в процессе обучения в вузе. *Psychology. Historical- critical Reviews and Current Researches*. 2016. Vol. 5. P. 100–107.

3. Брель Е.Ю. Проблема изучения алекситимии в психологических исследованиях. *Вестник КемГУ*. 2012. № 3. С. 173–176.

4. Гарянян Н.Г. Концепции алекситимии (обзор зарубежных исследований). Н.Г. Гарянян, А.Б. Холмогорова. *Журнал социальной и клинической психиатрии*. 2003. № 1. С. 128–145.

5. Есин Р. Г. Алекситимия – основные направления изучения. Р.Г. Есин, В.М. Горобец, К.Р. Галиуллин, О.Р. Есин. *Журнал неврологии и психиатрии*. 2014. № 12. С. 148–151.

6. Искусных А.Ю. Алекситимия. Причины и риски возникновения расстройства. *Личность, семья и общество: вопросы педагогики и психологии: сб. ст. по матер. ЛП междунар. науч.-практ. конф. № 6*. Новосибирск: СибАК, 2015. С. 156–168.

7. Николаева В.В. О психологической природе алекситимии. *Телесность человека междисциплинарные исследования*. Москва, 1993. С. 84–93.

8. Berthoz S. Alexithymia from the Social Neuroscience Perspective S. Berthoz, L. Pouga, M. Wessa. *The Oxford Handbook of Social Neuroscience*, ed. by S. Decety, and S. Cacioppo. Oxford, OUP. 2011. P. 908-910.

9. Sifneos P. The prevalence of alexithymic characteristics in psychosomatic patients. *Psychotherapy and psychosomatics*. 1999. 22 (2): 255-262.

УДК 159.922:376.011.3-051

ДО ПИТАННЯ СТРУКТУРИЗАЦІЇ СВІДОМОСТІ КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА

Омельченко М.С., к. пед. н.,
доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії
Донбаський державний педагогічний університет

У статті здійснено спробу структурувати свідомість корекційного педагога, визначити основні її компоненти та показники. Проаналізовано компоненти особистісної та професійної свідомості, встановлено взаємозалежність між ними, а також зв'язок розвитку компонентів професійної свідомості корекційного педагога з його професійним розвитком.

Ключові слова: корекційний педагог, особистісна свідомість, професійна свідомість, професійний розвиток.

В статье сделана попытка структурировать сознание коррекционного педагога, определить основные его компоненты и показатели. Проанализированы компоненты личностного и профессионального сознания, установлена взаимозависимость между ними, а также связь компонентов профессионального сознания коррекционного педагога с его профессиональным развитием.

Ключевые слова: коррекционный педагог, личностное сознание, профессиональное сознание, профессиональное развитие.

Omelchenko M.S. ON THE ISSUE OF STRUCTURIZING THE CONSCIOUSNESS OF THE CORRECTION TEACHER

The article is an attempt to structure consciousness correctional teacher, define its basic components and indicators. Analyzed the components of personal and professional consciousness, found the relationship between them, and the relationship of the components of professional consciousness of the teacher with the correction of his professional development.

Key words: correctional teacher, personal consciousness, professional consciousness, professional development.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасні реформи в освітній галузі України, реалізація ідей щодо впровадження інклюзивного навчання та виховання осіб з порушеннями психофізичного розвитку сприяє ускладненню функціональних обов'язків педагогічного персоналу, а отже підвищенню професійних вимог до нього. Такі зміни ведуть за собою не лише збільшення об'єму освітніх послуг, а в більшій мірі вимагають підвищення їхньої якості, що перш за все залежить від професійних характеристик педагогів.

Корекційний педагог є ключовою фігурою у системі освіти дитини з порушеннями психофізичного розвитку. Його професійна діяльність полягає у виконанні взаємопов'язаних між собою функцій (консультаційної, діагностичної, соціально-педагогічної, реабілітаційної, психотерапевтичної та корекційної). Щоб успішно виконувати всі професійні задачі, корекційний педагог повинен бути готовим до їх здійснення психологічно, фізично, інтелектуально, морально і насамперед професійно. До того ж

центральним фактором виступає безпосередньо особистість корекційного педагога, яка визначає сутність його професійної діяльності: заради чого він працює, які ставить цілі та завдання, які обирає засоби.

У даному контексті важливу роль відіграє професійно-педагогічна позиція педагога, яка, на думку В.І. Слободчикова, є ставленням до своєї професії, відповідною професійною поведінкою; системою інтелектуальних, вольових та емоційно-оцінних ставлень до світу і педагогічної діяльності [6, с. 26].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасних психологів все більше цікавлять пошуки шляхів дослідження особливостей змісту індивідуального сприйняття фахівцями навколишнього світу, які за своєю суттю є професійною свідомістю. Автори психологічних праць Г.В. Акопов, В.М. Аллахвердов, Н.О. Кучеровська, В.В. Єрмоліна, В.П. Зінченко зазначали, що в основу змісту професійної свідомості покладено відображення об'єктивних характеристик професійної діяльності, професійної спільноти, професійного розвитку у формі чуттєвих образів, значення, особистісного смислу у свідомості людини.

Український психолог Н.Ф. Шевченко зауважує, що професійна свідомість є результатом професійного самовизначення особистості й визначає усвідомлену спрямованість особистості, яка реалізується у практичній взаємодії фахівця з навколишнім оточенням. Водночас слід враховувати, що особистісна сфера є набагато ширшою за професійну, вона полягає в основі «професійного», визначає його початок, хід та закінчення (А.К. Маркова).

Вчені досить тривалий час намагаються виявити компоненти, які б визначали зміст та сутність свідомості людини, вказували б на шляхи її розвитку. Найбільш популярними є структури професійної свідомості фахівця, визначені А.В. Івановим (тілесно-перцептивний, логіко-понятійний, емоційний, ціннісно-мотиваційний компоненти); О.А. Ангеловського і В.А. Цвика (психологічний, гносеологічний, аксіологічний, емоційно-вольовий компоненти); Г.В. Лазутіної (комплекси уявлень, які визначають сутність професійної свідомості).

Зміст та особливості професійної діяльності корекційного педагога обумовлюють своєрідність розвитку професійної свідомості, який прямо пов'язаний з планомірним становленням всіх його компонентів. Наразі структуризація компонентів професійної свідомості корекційного педагога у психології відсутня, що утруднює цілеспрямований процес її розвитку у системі професійного становлення.

Мета дослідження. Виділення та структуризація основних компонентів професійної свідомості корекційного педагога.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійну свідомість корекційного педагога вважаємо системою переконань, уявлень, установок та інших особистісних характеристик людини, які визначають не лише її професійні дії, але й хід розвитку професійної діяльності в цілому.

Ми розглядали свідомість корекційного педагога з двох позицій: загальної та спеціальної. Відповідно, нами було визначено два блоки свідомості: загальний та спеціальний (професійний).

Загальний блок свідомості корекційного педагога включає у себе загальноприйняті для свідомості компоненти (гносеологічний, рефлексивний, аксіологічний, емоційно-вольовий, мотиваційний). Спеціальний блок свідомості складається з компонентів, визначених нами для дослідження структури та механізму формування такого інтегрального утворення особистості корекційного педагога, як професійна свідомість.

Для того, щоб зрозуміти сутність та взаємозалежність показників визначених нами компонентів свідомості корекційного педагога, розглянемо кожен з них окремо.

Гносеологічний компонент особистісної свідомості включає в себе систему знань та уявлень особистості як про оточуючий матеріальний світ, так і про ідеї, цілі, ідеали соціуму, суспільні інститути, цінності тощо.

Визначальну роль у процесі накопичення знань і уявлень про оточуючу дійсність відіграють психічні процеси людини. На якість знань та уявлень особистості впливають пам'ять, мислення, сприйняття, такі засоби розумової діяльності, як синтез, аналіз, класифікація і порівняння. Цей зв'язок є взаємообумовленим.

У процесі пізнання людиною навколишньої дійсності формуються також її погляди і переконання, засновані на усвідомленому прийнятті певної інформації, її аналізі та оцінці. До того ж висновки можуть бути зробленими людиною самостійно, а можуть бути прийняті від інших. Переконання і погляди особистості спрямовують її поведінку і вольові дії.

Гностичним критерієм сформованості особистісної свідомості вважаємо обсяг загальних знань та уявлень людини про оточуючу дійсність, їх осмисленість; стійкість, глибину поглядів і переконань.

Гносеологічний компонент свідомості полягає в основі формування *рефлексивного компонента*, змістом якого є усвідомлення себе суб'єктом, окремим від інших

суб'єктів оточуючої дійсності; усвідомлення своєї взаємодії з оточуючим світом та психікою, своїх життєвих потреб, думок, почуттів, мотивів, інстинктів, переживань, дій і такого іншого.

У структурі рефлексивного компонента свідомості можемо виділити самосвідомість особистості і прямо пов'язані з нею рефлексивні уміння, які передбачають не лише готовність особистості до самоусвідомлення, але й здійснення контрольно-оціночної діяльності, спрямованої на себе.

Рефлексивний компонент прямо пов'язаний з *аксіологічним*, який полягає у наявності в структурі свідомості особистості системи ціннісних орієнтацій, тобто уявлень, за допомогою яких людина орієнтується у світі цінностей й визначає більш значущі для себе.

Система цінностей, як правило, формується у процесі засвоєння особистістю ціннісних уявлень, які існують у тій чи іншій культурі. Кожна людина має власні індивідуальні вроджені чи придбані особливості, проходить свій власний життєвий шлях, тому і впорядкування цінностей у всіх відбувається по-своєму. З плином часу системи цінностей можуть змінюватися, особливо за умови значних змін у суспільному житті, проте в цілому вони досить стійкі.

В аксіологічному компоненті особистісної свідомості слід розрізняти фінальні, інструментальні й похідні цінності.

Фінальні цінності – це найвищі, важливіші за все цінності та ідеали. Це кінцеві цілі особистісних прагнень, головні життєві орієнтири.

Інструментальні цінності – це засоби та умови, необхідні для досягнення і збереження фінальних цінностей. Так, деякі предмети побуту можуть мати інструментальну цінність, оскільки дозволяють насолоджуватися красою (картини, скульптури, предмети декору), зберігати та зміцнювати здоров'я (тренажери), просуватися по службі, реалізувати особистісні і творчі можливості тощо, тобто реалізовувати фінальні цінності.

Похідні цінності – це наслідки або вираження інших цінностей, які мають значення лише як ознаки або символи останніх [7, с. 134–142].

Якщо розглядати ціннісні орієнтації у порядку ієрархії, фінальні цінності, як правило, знаходяться на вищому ступені. Інструментальні та похідні цінності розташовані на нижчих позиціях. Духовні цінності як фінальні є показником високої культури людини.

Проте слід зауважити, що у кожній особистості ця ієрархія будується по-різному.

Одна й та ж сама цінність може бути для однієї людини фінальною, а для іншої – інструментальною. Джерелом формування індивідуальних цінностей є, як правило, переживання особистості [2].

Емоційно-вольовий компонент відображає безпосередньо переживання процесу і результатів практичної діяльності, спрямованої на задоволення актуальних потреб особистості. Це пов'язано з тим, що все, що робить людина, врешті решт слугує для задоволення її різноманітних потреб, оскільки будь-які прояви активності людина супроводжує переживаннями [1].

Основними формами емоційних переживань є задоволення, що отримується шляхом задоволення органічних потреб, і незадоволення, яке пов'язується з неможливістю зробити це під час загострення відповідної потреби.

Емоційно-вольовий компонент особистості виражає емоційне життя людини, проявляючись у формі афектів, емоцій, почуттів, настрою і стресу. Всі перелічені прояви чинять потужний вплив на можливість контролювати і регулювати власну діяльність, ставити цілі і передбачати результати, що є важливою функцією свідомості, виходячи з якої нами був виділений її *мотиваційно-цільовий компонент*.

В основу мотиваційно-цільового компонента покладено ціль як ідеальне уявлення про результат діяльності, що формується у свідомості особистості в процесі її взаємодії з навколишнім середовищем. Ціль, з одного боку, походить з обставин оточуючої дійсності, з іншого – це продукт свідомості, що несе у собі особливості свідомості кожної людини. Саме тому одна і та ж мета може інколи мати різні варіанти за змістом.

Досягнення цілі створює ситуацію успіху, сприяє емоційному зарядженню, спонукає до кінцевої мети, тобто виконує мотивуючу роль. Залежність мотивів від цілей в особистісній свідомості людини полягає у тому, що мотив виступає у ролі причини (спонукання) постановки тих чи інших цілей (щоб поставити певну ціль треба мати для цього мотив). Якщо мотиви, як правило, належать до сфери несвідомого, цілі є цілком усвідомленими. Людина розуміє, чому ставить ті чи інші цілі, може передбачити результат, якого прагне.

Усвідомлення цілі полягає у чіткому розумінні не лише майбутнього результату, але і перспектив, пов'язаних з досягненням цілі; побічних наслідків; можливостей у досягненні цілей; ступеня значущості цілей; співвідношення цілей і здібностей; співвідношення цілей і попередніх результатів;

засобів досягнення цілей. Усвідомлення цілі збільшує вірогідність її досягнення і посилює мотивацію, надає можливість змінити характер діяльності та здатне подолати психічне перенасичення, втому і розпад діяльності.

Компоненти особистісної свідомості корекційного педагога, з одного боку, є загальними для представників певної соціальної групи, з іншого – індивідуально проявляються у конкретної людини.

Отже компоненти і показники особистісної свідомості корекційного педагога ми поєднали у загальний блок свідомості.

Професійна свідомість (спеціальний блок свідомості) корекційного педагога обумовлена професійною позицією особистості. Як і компоненти особистісної свідомості, компоненти професійної свідомості відображають структуру особистості корекційного педагога, проте визначаються місцем і значенням даної професії у професійній структурі суспільства; ставленням особистості до професії, її представників, до себе як суб'єкта професійної діяльності; професійними ідеалами; рівнем професійних знань та умінь; професійними здібностями; професійними перспективами і досягненнями; переживаннями успіхів і невдач професійної діяльності тощо.

У структурі професійної свідомості корекційного педагога було виділено професійно-гносеологічний, професійно-рефлексивний, професійно-аксіологічний, професійно-цільовий, професійно-емоційний компоненти. Розглянемо показники перелічених компонентів професійної свідомості корекційного педагога.

Професійно-гносеологічний компонент професійної свідомості корекційного педагога визначається наявністю системи професійних знань та уявлень, які стосуються безпосередньо професійної діяльності.

Якість професійно-гносеологічного компонента цілком залежить від професійної підготовки педагога – системи організаційних і педагогічних заходів, що забезпечують формування в особистості професійної спрямованості, знань, навичок, вмінь і професійної готовності. Чим вищим є рівень підготовленості корекційного педагога до професійної діяльності, тим більш змістовною можна вважати професійно-гносеологічний компонент у структурі його професійної свідомості.

Система знань корекційного педагога містить у собі знання з галузі спеціальної педагогіки і психології, основ медицини і біології, філологічні основи, знання психолого-педагогічної діагностики осіб з особливостями у розвитку. Важливими для

корекційного педагога є також правознавчі знання з основами родинного права і прав інвалідів тощо.

Для того, щоб здійснити свідомий вибір, спрогнозувати результати професійної діяльності, обрати професійний шлях, корекційний педагог повинен володіти також адекватними професійними уявленнями. Система професійних уявлень корекційного педагога організує і спрямовує його активність, надає їй якісну своєрідність, неповторність, індивідуальність і соціальне спрямування. Професійні уявлення у структурі особистості фахівця виконують різні функції (регулюючу, мотиваційну, оціночну, прогностичну та інші), відповідно до чого, у них виділяються три взаємопов'язані структурні компоненти: уявлення про професію та особистість професіонала (певний соціальний еталон професіонала, узагальнений образ тієї чи іншої спеціальності, відображений суб'єктом і доповнений його власними враженнями про певну професію); уявлення про себе як майбутнього професіонала («образ Я», «ідентифікований» з певною спеціальністю і трансформований на її основі); уявлення про можливе професійне майбутнє (образ можливого професійного майбутнього, пов'язаний з прогнозуванням соціального положення і особистісно-професійним зростанням) [4].

Розглянуті рівні і види професійних знань та уявлень корекційного педагога є достатньо умовними, проте вони дозволяють визначити гностичні показники професійного становлення, які своєю чергою є підвалинами для розвитку *професійно-рефлексивного компонента* – усвідомлення педагогом себе як суб'єкта професійної діяльності.

Професійно-рефлексивний компонент професійної свідомості за змістом відповідає змісту професійної самосвідомості, яка своєю чергою відображає структурні компоненти самосвідомості особистості.

Складовими феноменами професійно-рефлексивного компонента корекційного педагога є професійна самооцінка, рівень професійних домагань, задоволеність професією, проектування професійного шляху, професійні плани, професійні ідеали та антиідеали, професійна гордість, професійна совість, професійна ідентифікація та інші. Одна з найважливіших ролей цих феноменів полягає у забезпеченні детермінації і регуляції професійної діяльності і професіоналізації.

Професійно-рефлексивний компонент забезпечує професійний саморозвиток, самовиховання і самоосвіту, адже, як зазначив Є.О. Климов, для ефективної професійної рефлексії особистості необхідно,

щоб у коло її уваги та інтересу потрапляв не лише навколишній світ, але і власні фізичні і психічні особливості [3].

Досягнення корекційним педагогом верхівок професійного розвитку неможливе без функціонування *професійно-аксіологічного компонента* професійної свідомості.

Професійно-ціннісна система корекційного педагога – це внутрішній, емоційно засвоєний регулятор змісту і характеру професійної діяльності, який визначає ставлення корекційного педагога до своєї професії і до себе як суб'єкта професійної діяльності. Те, які професійні цінності присвоює собі корекційний педагог, багато в чому залежить від його професійної свідомості, отже факт установлення професійних цінностей, тієї чи іншої професійної ідеї, професійного явища відбувається у процесі оцінки її особистістю. Формування системи цінностей у структурі професійної діяльності корекційного педагога – одна з найважливіших умов професійного розвитку. Актуалізацію і структурування цінностей особистості розглядають як найголовнішу умову формування мотивації та постановки професійних цілей, які і складають *професійно-мотиваційний компонент* професійної свідомості корекційного педагога.

Разом із професійно-аксіологічним компонентом, професійні цілі корекційного педагога постають як узагальнені та спрямовані регулятори поведінки, що привносять спрямованість особистості до довгострокової життєвої програми [6]. Цілі професійної діяльності корекційного педагога можуть відображати лише його особистісні інтереси (наприклад, інтерес до заробітку), лише професійні інтереси (наприклад, інтерес до пошуку найефективніших засобів соціальної адаптації дітей з особливими потребами), одночасно особистісні та професійні інтереси (інтерес до результативної професійної діяльності поєднується із інтересом до підвищення у посаді).

Основними функціями професійно-мотиваційного компонента професійної свідомості корекційного педагога є спонукання до професійних дій, спрямування професійної діяльності, контроль та підтримка поведінки.

У професійній діяльності корекційного педагога однією з найбільш важливих є зорієнтованість на досягнення результату, тобто бажання допомогти дітям з особливими потребами адаптуватися до життя у суспільстві: засвоїти різні навички, допомогти підготуватися до дошкільного закладу, а згодом до школи, включитися таким чином у процес освіти, знайти роботу, у деяких випадках подолати інвалідність. На-

ціленість на результативність професійної діяльності чинить позитивний вплив на всі компоненти професійної свідомості, сприяючи професійному зростанню.

Досить вагомою та цінною для діяльності корекційного педагога може бути також мотивація до змін і стимуляцій. Ця потреба полягає у прагненні уникнути рутини, бажанні постійно робити щось цікаве, використовувати різні стимули. Фахівці, у яких яскраво виявляється ця потреба, характеризуються як енергійні та ініціативні особистості, які негативно ставляться до жорстких правил та директив. Слабкою стороною є те, що таким педагогам складно довести розпочату справу до кінця, що надзвичайно важливо для діяльності корекційного педагога, адже часто робота із особами з особливими потребами вимагає часу і терпіння.

Педагог, який прагне креативності та знаходиться у пошуках шляхів реалізації нових ідей, потребує особистісного простору, середовища, у якому прояви креативності будуть доречними і знов-таки призведуть до підвищення ефективності педагогічної діяльності.

Як відомо, суб'єктивною формою вираження потреб особистості є емоції та переживання. Саме емоції відносяться до процесів внутрішньої регуляції поведінки. Емоції виражають оціночне ставлення педагога до окремих умов на мотиваційному рівні, через який сприяють, або, навпаки, заважають професійній діяльності. Професійні емоції, переживання та почуття корекційного педагога відносимо до *професійно-емоційного компонента* його професійної свідомості. У професійній свідомості корекційного педагога професійні почуття посідають особливе місце і тісно пов'язані з оцінкою свого професійного становища. Вся професійна діяльність корекційного педагога насичена емоційними проявами, часто емоційним перевантаженням, пов'язаним з високою відповідальністю, інформаційною недостатністю, затримкою результатів роботи та іншим.

Емоційний стан корекційного педагога є своєрідною відповіддю функціональної системи на зовнішні та внутрішні впливи, які виникають в процесі здійснення ним своєї професійної діяльності. Зв'язок емоцій корекційного педагога з його професійною діяльністю визначається їхньою головною функцією у цій діяльності – функцією внутрішньої регуляції діяльності (оцінка інформації, спонукання до виконання необхідних дій).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підбиваючи підсумки

аналізу структури свідомості корекційного педагога, можна зазначити, що визначені компоненти та показники як загальної (особистісної), так і професійної свідомості мають аналогічну структуру, проте відрізняються за змістом. Компоненти особистісної свідомості відображають у цілому світосприйняття людини, її загальні знання, почуття, переживання і погляди. Зміст аналогічних компонентів професійної свідомості має професійну спрямованість і відображається у професійних поглядах, почуттях та професійній діяльності корекційного педагога. Не можна стверджувати, що професійна свідомість корекційного педагога походить від особистісної, проте їхні компоненти тісно взаємопов'язані і можуть впливати один на одного. Основним критерієм оцінки професійної свідомості корекційного педагога слід вважати рівень сформованості кожного її компонента.

Структуровані нами компоненти свідомості потребують подальшого вивчення і дослідження з метою визначення напрямів професійного становлення і розвитку корекційного педагога.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Васянович Г.П. Основи психології: навчальний посібник. К.: Педагогічна думка, 2012. 114 с.
2. Гордєєва К.С. Професійні цінності в системі соціально-педагогічної роботи: психологічний аспект. Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць. Слов'янськ: ДДПУ, 2014. Випуск XVIII. Ч. 1. С. 182–188.
3. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. М.: Академия, 2004. 304 с.
4. Ксензова Т.Н. Формирование профессиональных представлений у студентов в образовательном пространстве ВУЗа. Вестник Московского государственного областного университета. Серия: Педагогика, 2009. № 2. с. 51–60
5. Сатановська Л.А. Формування цінностей та ціннісних професійних орієнтацій студентської молоді у вищих навчальних закладах України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. 2016. Вип. 1. С. 58–65.
6. Слободчиков В.И. Психология человека: введение в психологию субъективности: учебное пособие. В.И. Слободчиков, Е.И. Исаев. М.: Изд-во ПСТГУ, 2013. 360 с.
7. Солонин Ю.Н. Культурология: учебник для вузов. Ю.Н. Солонин, М.С. Каган. М.: Юрайт, 2017. 566 с.

УДК 159.923.2

ЕКЗИСТЕНЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ПРАКСИС

Паркулаб О.Г., к. психол. н.,
доцент кафедри соціальної психології та психології розвитку
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

У статті висвітлено проблеми аналізу екзистенції та становлення екзистенційної психології, психотерапії та консультування як філософського праксису. У зв'язку з цим розкрито історичні корені екзистенційної парадигми, розглянуто філософські та літературні групи її витоків.

Ключові слова: *екзистенція, екзистенційна філософія, екзистенційна психологія, психотерапія й консультування, «дазайн», буття-у-світі, людське буття.*

В статье освещены проблемы анализа экзистенции и становления экзистенциальной психологии, психотерапии и консультирования как философского праксиса. В этой связи раскрываются исторические корни экзистенциальной парадигмы, рассматриваются философские и литературные группы их истоков.

Ключевые слова: *экзистенция, экзистенциальная философия, экзистенциальная психология, психотерапия и консультирование, «дазайн», бытие-в-мире, человеческое бытие.*

Parkulab O.H. EXISTENTIAL PSYCHOLOGY AS PHILOSOPHIC PRAXIS

This paper studies the problem of existential analysis and formation of existential psychology, psychotherapy and consulting as a philosophical praxis. The research has revealed the historical roots of the emergence of existential paradigm; it has considered the philosophical and literary groups its origins.

Key-words: *existential, existential philosophy, existential psychology, psychotherapy and consulting, „Dasein”, being-in-the-world, human being.*